

Tiivistelmä Natura 2000 -alueen suojeluperusteista

Valtioneuvoston päätös 2018 tietojen tarkistamisesta ja verkoston täydentämisestä

Natura 2000 -aluetta koskevat tiedot kokonaisuudessaan sisältyvät Natura 2000 tietolomakkeeseen.

Alue: Liminganlahti

Alueen tunnus: F11102200

Alueen tyyppi: SAC/SPA

Pinta-ala (ha): 11823

Tiedot alueen ekologiasta:

Suojelun perusteina olevat luontotyypit (Tietolomakkeen taulukko 3.1)

(Päätöksellä lisätyt luontotyypit lihavoituna)

Koodi	Nimi	Pinta-ala,ha
1110	Vedenalaiset hiekkasärkät	27,4
1130	Jokisuistot	3500
1150	Fladat, kluuvijärvet ja laguuninomaiset lahdet	100
1160	Laajat matalat lahdet	8890
1210	Rantavallien yksivuotinen kasvillisuus	0,02
1220	Kivikkoisten rantojen monivuotinen kasvillisuus	2,073
1620	Itämeren ulkosaariston ja merivyöhykkeen saarien ja luotojen ryhmät	20
1630	Itämeren boreaaliset rantaniityt	1250
1640	Itämeren boreaaliset hiekkarannat, joilla on monivuotista ruohovartista kasvillisuutta	0,325
2110	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	4,39
2130	Rannikoiden kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit (harmaat dyynit)	3,92
2140	Kiinteät, kalkittomat <i>Empetrum nigrum</i> -variksenmarjadyynit	0,698
4030	Eurooppalaiset kuivat nummet	0,325
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	235
9030	Maankohoamisrannikon primäärisuksessiovaiheiden luonnontilaiset metsät	78,2
9050	Boreaaliset lehdot	43,8
9070	Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet	12,3
9080	Fennoskandian metsäluhdet	7,69
91D0	Puustoiset suot	7,38

Päätöksellä poistetut luontotyypit

Suojelun perusteina olevat lajit (Tietolomakkeen taulukko 3.2)

(Päätöksellä lisätyt lajit lihavoituna)

Koodi	Laji	Tieteellinen nimi
A223	helmipöllö	<i>Aegolius funereus</i>
A054	jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>
A056	lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>
A055	heinätavi	<i>Anas querquedula</i>
A051	harmaasorsa	<i>Anas strepera</i>
A039	metsähänhi	<i>Anser fabalis</i>
A258	lapinkirvinen	<i>Anthus cervinus</i>
A091	maakotka	<i>Aquila chrysaetos</i>
A028	harmaahaikara	<i>Ardea cinerea</i>
A169	karikukko	<i>Arenaria interpres</i>

A222 suopöllö
A059 punasotka
A061 tukkasotka
A062 lapasotka
A104 pyy
A021 kaulushaikara
A045 valkoposkihanhi
A215 huuhkaja
A144 pulmussirri
A466 etelänsuosirri
A143 isosirri
A147 kuovisirri
A146 lapinsirri
A197 mustatiira
A081 ruskosuohaukka
A082 sinisuohaukka
A083 arosuohaukka
A084 niittysuohaukka
A122 ruisräikkä
A037 pikkujoutsen
A038 laulujoutsen
A236 palokärki
A540 kultasirkku
A379 peltosirkku
A542 pohjansirkku
A098 ampuhaukka
A103 muuttohaukka
A099 nuolihaukka
A096 tuulihaukka
A002 kuikka
A001 kaakkuri
A127 kurki
A075 merikotka
A338 pikkulepinkäinen
A640 selkälökki
A177 pikkulokki
A179 naurulokki
A150 jänkäsirriäinen
A157 punakuiri
A156 mustapyrstökuiri
A272 sinirinta
A152 jänkäkurppa
A066 pilkkasiipi
A065 mustalintu
A068 uivelo
A260 keltävästäräkki
A277 kivitasku
A094 sääksi
A072 mehiläishaukka
A170 vesipääsky
A151 suokukko
A241 pohjantikka
A140 kapustarinta
A141 tundrakurmitsa
A007 mustakurkku-uikku

Asio flammeus
Aythya ferina
Aythya fuligula
Aythya marila
Bonasa bonasia
Botaurus stellaris
Branta leucopsis
Bubo bubo
Calidris alba
Calidris alpina schinzii
Calidris canutus
Calidris ferruginea
Calidris temminckii
Chlidonias niger
Circus aeruginosus
Circus cyaneus
Circus macrourus
Circus pygargus
Crex crex
Cygnus columbianus bewickii
Cygnus cygnus
Dryocopus martius
Emberiza aureola
Emberiza hortulana
Emberiza rustica
Falco columbarius
Falco peregrinus
Falco subbuteo
Falco tinnunculus
Gavia arctica
Gavia stellata
Grus grus
Haliaeetus albicilla
Lanius collurio
Larus fuscus fuscus
Larus minutus
Larus ridibundus
Limicola falcinellus
Limosa lapponica
Limosa limosa
Luscinia svecica
Lymnocyptes minimus
Melanitta fusca
Melanitta nigra
Mergus albellus
Motacilla flava
Oenanthe oenanthe
Pandion haliaetus
Pernis apivorus
Phalaropus lobatus
Philomachus pugnax
Picoides tridactylus
Pluvialis apricaria
Pluvialis squatarola
Podiceps auritus

A006	härkälintu	Podiceps grisegena
A506	allihaahka	Polysticta stelleri
A119	luhtahuitti	Porzana porzana
A195	pikkutiira	Sterna albifrons
A190	räyskä	Sterna caspia
A193	kalatiira	Sterna hirundo
A194	lapintiira	Sterna paradisaea
A456	hiiripöllö	Surnia ulula
A048	ristisorsa	Tadorna tadorna
A107	teeri	Tetrao tetrix
A161	mustaviklo	Tringa erythropus
A166	liro	Tringa glareola
A162	punajalkaviklo	Tringa totanus
A282	sepelrastas	Turdus torquatus
1940	upossarpio	Alisma wahlenbergii
1942	pohjansorsimo	Arctophila fulva
1960	nelilehtivesikuusi	Hippuris tetraphylla
1968	ruijanesikko	Primula nutans

Alueella on lisäksi yksi uhanalainen laji

Päätöksellä poistetut lajit

Koodi	Laji	Tieteellinen nimi
1966	lietetatar	Persicaria foliosa

Alueen kuvaus:

Liminganlahti on Perämeren suurin lahti, erittäin arvokas maankohomisirannikon luonnon monimuotoinen kokonaisuus ja kansainvälisesti arvokas lintukosteikko. Maankohoamisen vaikutuksesta rannat ovat jatkuvassa muutostilassa. Liminganlahdellakin rantaviiva on siirtynyt paikoin puolitoista kilometriä vajaassa sadassa vuodessa. Maankohoamisen ohella meren voimat, aallot ja virtaukset sekä jäät ja tuulet muokkaavat maisemaa.

Geologia, geomorfologia, maa- ja kallioperä

Liminganlahden muodon ja suunnan määräävät peruskallion painuman ohella lahden pohjois- ja eteläpuolella sijaitsevat harjut. Harjujen väliin jäävän lahden selvästi havaittava piirre on maaston tasaisuus. Liminganlahti on osa geologialtaan erikoista nk. Muhosmuodostumaa, jolla kallioperä on vajonnut ja sen päälle on kerrostunut hiekkaa ja savea. Nämä ovat tiivistyneet hiekka- ja savikiveksi. Muhosmuodostuma on peruskalliota noin 100 miljoonaa vuotta nuorempi ja sen päälle ovat kerääntyneet Suomen paksuimmat irtomaapatjat.

Lumijoen Selkämatalalla sekä Oulunsalon Salonpäässä maaperästä löytyy jäätikkösyntyistä lajittelematonta moreenia. Hiekkaa löytyy Oulunsalossa Purnunnokasta Nenännokkaan sekä Karvonlahden suulta. Muualla maaperä on savea ja hienoa hietaa. Hienoaineksisessa maaperässä lahden pohjassa ja rannoilla on pinta-kerroksen alla musta, runsaasti rikkiä (sulfidina) sisältävä kerros, joka hapettuessa vaalenee ja happamoituu (pH-luku jopa 2-3). Nämä ovat nk. sulfaattimaita, joita syntyi etenkin Litorina-kaudella noin 7000 vuotta sitten. Sulfaattimaiden ohella Liminganlahdella on myös kloridi- ja sulfaatti-kloridimaita, joilla puhtaista sulfaattimaita poiketen esiintyy suolakkoasvillisuutta.

Maankohoaminen

Maa kohoaa Liminganlahdella keskimäärin 0,8 cm vuodessa. Maankohoamista on laskettu jatkuvan vielä noin 180 metriä. Jokisuistoissa maatumisen on nopeaa; maankohoamisen ohella siihen vaikuttaa jokien kuljettamien maa-ainesten kerääntyminen ja lisääntyneen ravinnekuormituksen aiheuttama kasvillisuuden rehevöityminen. Avoimen kosteikkoalueen sijainti muuttuu koko ajan maankohoamisen vuoksi, rannalla sukkessio etenee vesikasvillisuudesta, kaislikoiden, erilaisten niittyvaiheiden kautta pensaikoihin ja edelleen lehtipuuvaltaisiksi metsiksi. Osa kasvillisuudesta eri vaiheissa on myös luhtaista. Kliimaksvaiheen havupuumetsiä Liminganlahdella on vähän. Koko sukkessiosarja erilaisine tyyppivariantteineen on arvokas.

Hydrologia ja veden laatu

Liminganlahden vesi on murtovettä, jonka suolapitoisuus on vain 2-3 promillea. Laajojen viljelystasankojen halki Liminganlahteen laskevat joet tuovat mukanaan makeaa vettä, jota lahden vesitilavuudesta on keskimäärin 40 %. Joet tuovat mukanaan maataloudesta ja asutuksesta peräisin olevia ravinteita, mistä johtuen lahden perukan veden laatu on heikentynyt. Myös ojitukset, metsämaan muokkaukset, Lakeuden keskuspuhdistamon jätevedet ja turvetuotanto lisäävät osaltaan lahden kuormitusta. Joet tuovat mukanaan vuosittain 60 000 tonnia liuenneita tai liettyneitä aineita.

Liminganlahti on jäässä puolet vuodesta. Lahden mataluuden takia (keskisyvyys alle 3 metriä, suurin syvyys 7 metriä) voi lahdenperukkaa talvella vaivata ajoittain happikato.

Biotoopit

Perämeren rannikolle tyypilliset peruselementit, matalikot, rantalietteet, rantaniityt, ruovikot, hietikot ja pikkuluodot, pensaikot ja rantametsät muodostavat laajan ja monipuolisen luontotyyppien kokonaisuuden Liminganlahdella. Lisänsä biotooppivalikoimaan antavat maankohoamisrannikon erikoisuudet, merestä irti kuroutuvat fladat ja jo irti kuroutuneet kluuvit (Oulunsalon Pajulampi ja Lumijoen Kuppi).

Kasvillisuus ja kasvilajisto

Liminganlahden rantojen kasvillisuus on vyöhykkeistä. Mereltä maalle päin voidaan erottaa mutayrttikasvillisuus, kaislikot, ruovikot, saraikot, suolavihviläniityt, suolamaakasvillisuus, pensaikot, rantalehdot ja rantakoivikot. Kasvillisuusvyöhykesarjat vaihtelevat sen mukaan, millaisesta rannasta on kyse (hietikko-, kivikko-, avoin tai suojainen niityranta). Limingan niityt ovat nk. puolikulttuurimaita. Vanha niitty- ja laidunkulttuuri loi ja ylläpiti linnustonkin kannalta arvokkaita matalakasvuisia niittyjä. Niitty- ja laidunkulttuurin päätyttyä järviruoko eli ryti valtasi rantoja. 1990-luvulla uudelleen alkanut ranta-alueiden laajamittainen laidunnus ja niitto ovat palauttaneet avoimia rantaniittyjä laajasti lahden eri osissa.

Liminganlahden kasvistossa on kaksi erityisen mielenkiintoista lajiryhmää, nk. ruijanesikkoryhmä ja kotoperäiset eli endeemit lajit. Ruijanesikkoryhmän päälevinneisyysalue on Jää- ja Vienanmeren rannoilla, mutta sen lajeilla on myös erillisesiintymiä Pohjanlahden rannoilla. Liminganlahdella tavataan ainakin kymmenen ryhmän lajia.

Eläimistö ja eläinlajisto

Liminganlahti on linnustoltaan tärkein lintuvesi Suomessa. Alueelta on tavattu 33 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia ja alueella pesii huomattava määrä Suomessa uhanalaiseksi luokiteltuja lintulajeja.

Pesimälajisto on erittäin monipuolinen sisältäen lähes kaikki Suomessa esiintyvät kosteikoille ominaiset lintulajit. Useiden lajien pesimäkannat ovat maamme korkeimpia. Pesimälinnuston lisäksi alue on vähintään yhtä merkittävä muuttolintujen kerääntymis- ja sulkasatoalue. Muutonaikaiset kerääntymät ovat maailmanlaajuisesti merkittäviä sillä useiden lajien kannoista jopa useita prosentteja levähtää säännöllisesti Liminganlahdella.

Maisema ja kulttuuri

Liminganlahden Natura-alueita ympäröivät laajat peltoviljelyaukeat, jotka yhdessä muodostavat valtakunnallisesti arvokkaan Limingan Lakeuden maisema-alueen Liminganlahden rannat ovat vuosisadan alkupuolella olleet laajasti käytössä: niiltä on korjattu rytiä ja muuta luonnonheinää talvirehuksi karjalle. Niittoperinteen katoaminen 1970-luvulle tultaessa on muuttanut Liminganlahden maisemaa; ennen avoimet niityt ovat ruovikoituneet ja pensoittuneet ja myös kasvi- ja eläinlajisto on muuttunut. Niitty- ja laidunkulttuurin luomia biotooppeja ennallistetaan ja hoidetaan aktiivisesti.

Liminganlahden perinnemaisemat

Liminganlahden alueella on useita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemia.

Alueen niityillä on suuri merkitys linnuston, varsinkin kahlaajien sekä merenrantaniittyjen kasvilajiston kannalta. Lahden itärannalla sijaitsevat Mäntyranan, Sarkkirannan ja Nenännokan laitumet sekä Nenänniitty, joilla on merenrantaniittyjä ja hakamaita. Mäntyranan ja Nenännokan laitumet ovat olleet lähes keskeytyksettä laidunkäytössä jo usean vuosikymmenen ajan. Alueiden kasvillisuus ja maisema ovat muovautuneet pitkään jatkuneen käyttöhistorian ansioista edustaviksi. Mäntyranan laidun on tasainen ja kasvillisuudeltaan selvästi vyöhykkeinen: mereltä päin voidaan erottaa meriluikka-, luhtakastikka-tupassara- ja runsasruohoinen punanatananiitty. Pensasvyöhykettä ei ole, vaan niitty vaihtuu suoraan kituliaaksi hakamaiseksi harmaalepikoksi. Myös luhtaisia ruoho- ja heinäkorpiä esiintyy niityn ja metsän vaihtumisvyöhykkeessä. Niityn lajisto on edustava. Nenännokan niityllä kasvillisuus vaihtelee vyöhykkeisyyden lisäksi maaston pinnanmuotojen mukaan mosaiikkimaisesti. Yläreunassa on punanatananiittyä, valtaosa niitystä on luhtakastikkavaltaista ja pienialaisesti seassa on meriluikka- ja merisarakasvustoja sekä punanata-somersara-rantanätkelmälaikkuja. Pohjukassa on suolasaraniittyä. Pajukkovyöhyke puuttuu, niitty vaihtuu suoraan hakamaiseksi harmaalepikoksi. Pienialaisesti esiintyy rantavehnehietikkaa ja kärjessä on nummimaista variksenmarja-metsälauhakasvillisuutta. Niityn kasvilajisto on edustavaa. Nenännokan laiduntamalla hoidettu alue on laajentunut yli kaksinkertaiseksi 2000-luvulla.

Sarkkirannan laitumeen kuuluu mm. alavia vesisaravaltaisia rantaniittyjä, rantaluhtia ja koivikkohakaa. Niityllä on myös merisarayhdyskuntia ja kuivemmissa osissa luhtakastikan, rönsyröllin ja jokapaikansaran luonnehtimia niittyjä sekä suolamaalaikku. Sarkkirannassa laiduntamalla hoidettu alue on laajentunut merkittävästi 2000-luvulla. Nenänniitty Oulunsalossa on lähinnä suolavihvilä-luhtakastikkaniittyä.

Virkkulan Hyrynrinta on merenrantaniitty Liminganlahden pohjukassa. Niitykasvillisuutta luonnehtii voimakas luhtaisuus. Alueella vallitsevat luhtaiset vesisaraniityt. Ylempänä on hiukan punanata- ja luhtakastikka-valtaisia, pensoittuneita niittyjä. Alueen kasviston erikoisuus on jokipaju ja linnuston erikoisuuksia ovat mustapyrstökuiuri ja mahdollisesti hävinnyt kultasirkku. Virkkulan Hyrynrintan rantaniitty on ollut karjanlaitumena 1980-luvulle asti ja jälleen 1990-luvun lopulta lähtien. Laiduntamalla hoidettu alue on laajentunut moninkertaiseksi alkuperäisestä.

Pitkänokka on hyvin laaja ja tasainen niitty- ja ruovikkoalue Liminganlahden länsirannalla. Suurin osa alueesta on ollut ruovikkoa, mutta vuonna 1996 alkaneiden laajamittaisten hoito- ja kunnostustoimenpiteiden ansiosta alueen kasvillisuus on muuttumassa merenrantaniityille ominaiseksi. Alueen länsi- ja lounaisosissa on mm. rönsyröllin, luhtakastikan ja suolavihvilän luonnehtimia matalia niittyjä. Niityillä on myös suolamaata, jolla kasvaa luotosorsimoa. Suolamiden pinta-ala on kasvanut uudelleen alkaneen laidunnuksen myötä. Pitkälleenokalle on perustettu viime vuosina yli 500 hehtaaria lähinnä lihakarjan laitumia. Lisäksi järviruokoa on niitetty karjanrehuksi. Pitkänokka on Suomen laajin hoidettu merenrantaniittykohde. Karvonlahden länsirannalla on Kauppilan rantalaidun, jonka merenpuoleisella osalla on rönsyröllin-luhtakastikka-suolavihviläniittyä. Merenrantaniityllä on myös mm. suola-, vihne- ja merisarayhdyskuntia. Vesirajan tuntumassa on sinikaisla- ja järviruokokasvustoja.

Uusia rantalaitumia on perustettu myös monille muille paikoille eri puolille lahtea. Laiduntamalla tai niittämällä hoidettujen alueiden yhteispinta-ala oli yli 1100 hehtaaria 2010-luvun alussa.

Liminganlahti on luontotyypeiltään ja lajistoltaan erittäin arvokas maankohoamisrannikon luontokohde sekä Suomen arvokkain ja myös kansainvälisesti arvokas lintuvesi. Alueen linnustollinen merkitys perustuu poikkeuksellisen monimuotoiseen ja runsaaseen pesimälinnustoon sekä kansainvälisesti merkittäviin muutolla levähtäviin lintupopulaatioihin. Alue kuuluu Limingan lakeuden valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Liminganlahden kasvistoon kuuluu neljä luontodirektiivin liitteen II uhanalajista lajia: upossarpio, nelilehtivesikuusi, pohjansorsimo ja ruijanesikko. Rönsysorsimo ja lietetatar ovat esiintyneet alueella aiemmin. Alueen kasvistossa Suomen kansainvälisiä vastuulajeja edustavat upossarpio, sammakonleinikki ja perämerensilmäruoho. Valtakunnallisesti uhanalaisia tai silmälläpidettäviä kasvilajeja ovat paunikko, sammakonleinikki, somersara, vihnesara, perämerensilmäruoho, otalehtivita ja jokipaju. Alueellisesti uhanalaisia, silmälläpidettäviä tai harvinaisia ovat käärmeenkieli, velholehti, merinätkelmä, otalehtivita ja lettotähtimö. Oman lisänsä kasvistoon tuovat kotoperäiset eli endeemit lajit, joita edustavat Perämeren kotoperäinen perämerensilmäruoho, Pohjanlahden kotoperäinen pohjanlahdenlauha ja Itämeren kotoperäinen laji upossarpio. Ruijanesikkoryhmään luettavia kasvilajeja ovat ruijanesikon, nelilehtivesikuusen, rönsy- ja pohjansorsimon lisäksi sammakonleinikki, jokipaju, tuppivita, suomenhierakka, merihanhikki, merisara, somersara, suolasara, vihnesara, merihanhikki ja suolasänkiö.

Kohdassa 3.3 perusteella D on esitetty joukko Liminganlahden alueellisesti uhanalaisia, ruijanesikkoryhmään kuuluvia tai muuten tyyppillisiä tai harvinaisia lajeja.

Erityisen suuri merkitys Liminganlahdella on valtakunnallisestikin uhanalaiselle heinälajille, pohjansorsimolle, jonka merkittävin kasvupaikka Suomessa on Liminganlahden perukassa Liminganjoen ja Temmesjoen muodostamassa suistossa. Temmesjoen perkaus on muuttanut jokisuiston luontaisen dynamiikan, joka synnytti uusia kasvupaikkoja pohjansorsimolle. Tämän jälkeen tehdyt pienemmät ruoppaukset ovat ilmeisesti jopa säilyttäneet pohjansorsimoesiintymiä paljastamalla kasvutonta maata, jota laji vaatii kasvualustakseen. Myös toinen uhanalainen heinälaji, rönsysorsimo, on kasvanut Liminganlahdella, Lumijoen Karinpäässä, mutta esiintymä on todennäköisesti hävinnyt viime vuosien aikana kasvillisuuden muutoksista johtuen.

Oulunsalon Mäntyrannan ja Nenännokan laitumet on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi perinnemaisemiksi. Alueiden edustava merenrantaniittykasvillisuus on muovautunut kymmenien vuosien lähes yhtäjaksoisen laidunnuksen tuloksena. Maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemia edustavat Oulunsalon Sarkkirannan laitumet, Kempeleen Nenänniitty, Limingan Hyryn rannan laidun ja Lumijoen Pitkänokan laidun, joiden kasvillisuus on myös edustavaa. Pitkällänokalla Limingan lakeuden rantamaisema on avarimmillaan ja alueen arvo on noussut uudelleen aloitetun laidunnuksen ansiosta. Paikallisesti arvokkaita perinnemaisemakohteita ovat Oulunsalon Purnunnokan merenrantaniitty ja metsälaidun sekä Lumijoen Kauppilan rantalaitumen merenrantaniityt. Lahden alueella sijaitsee edellä lueteltujen lisäksi useita muita pääosin laiduntamalla hoidettuja rantaniittyjä, joilla on huomattavia perinnemaisema- ja luonnon monimuotoisuusarvoja. Kaikki matalakasvuiset rantaniityt ovat sekä kasvillisuudeltaan että linnustoltaan erittäin arvokkaita.

Liminganlahden pesivä lintulajisto on erittäin edustava: siinä yhdistyvät levinneisyydeltään sekä pohjoiset, eteläiset että itäiset lajit. Pesivien lintulajien kokonaismäärä on erittäin korkea, monien lajien osalta parimäärät ovat maamme korkeimpia. Tärkeimpiä pesimälajeja ovat etelänsuosirri, mustapyrstökuiri, suokukko, punajalkaviklo, vesipääsky, harmaasorsa, jouhisorsa, ristisorsa, tukkasotka, pikkulokki, ruskosuohaukka ja kaulushaikara, joiden Suomessa pesivästä kannasta merkittävä osa pesii Liminganlahdella. Osalle näistä lajeista Liminganlahti on maamme tärkein pesimäalue. Siperialaiseen lajistoon kuuluva harvinainen ja Suomessa äärimmäisen uhanalainen kultasirkku on pesinyt aiemmin Liminganlahdella, mutta lajin laaja-alaisen kannanromahduksen seurauksena populaatio on todennäköisesti hävinnyt Liminganlahdelta ja mahdollisesti koko Suomesta. Lajille sopivaa elinympäristöä on alueella kuitenkin runsaasti.

Liminganlahti on monien lintulajien osalta maamme tärkein muuтонаikainen levähdys- ja kerääntymisalue. Alueella levähtää säännöllisesti 10 000-20 000 vesilintua samanaikaisesti. Myös kahlaajia voi keväällä olla lahdella yli 10 000 yksilöä samanaikaisesti. Liminganlahti on keväisin Suomen tärkein metsähanhien levähdyspaikka; hanhia on laskettu yli 9 000 yksilöä samanaikaisesti. On arvioitu, että vähintään kolmasosa koko Fennoskandian metsähanhikannasta (15 000-20 000 yksilöä) levähtää alueella kevätmuutolla. Joutsenia levähtää keväisin ja syksyisin noin 1 500-2 500 yksilöä. Lisäksi Liminganlahti on yksi Suomen kolmesta tärkeimmästä kiljuhanhen levähdysalueesta. Suomen ja joillakin lajeilla Euroopan mittakaavassakin tarkasteltuna hyvin merkittäviä kerääntymiä havaitaan myös jouhisorsalla, harmaasorsalla, tukkasotkalla, uivelolla, ruskosuohaukalla, kurjella, pikkulokilla, pikkutiiralla, jänkäsirriäisellä, mustapyrstökuirilla, suokukolla, mustaviklolla ja lirolla.

Myös sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena Liminganlahti on merkittävä.

Liminganlahti on kalataloudellisesti merkittävä. Lahdella on suuri merkitys kalojen lisääntymisalueena ja poikasten kasvualueena.

Perinteinen niitto- ja laidunkäyttö päättyi 1970-luvun alussa ja sen seurauksena monille lintu- ja kasvilajeille tärkeät elinympäristöt vähenivät. 1990-luvulla alkanut rantalaidunnuksen uusi valtakausi on parantanut merkittävästi niittyjen ja niillä elävän eliölaajiston tilaa. Suojelualueen ulkopuolella ja osin sisälläkin aiemmin tehdyt ojitukset ovat pirstoneet aluetta ja aiheuttaneet muutoksia luontotyypeissä ja elinympäristöissä. Jokien tuomat ravinteet heikentävät matalan lahden veden laatua ja aiheuttavat edelleen rehevöitymistä. Metsästyksen oli 1990-luvun loppuvuosiin asti metsästyksellään puitteissa vapaata ja

saalismäärät suhteessa alueen omaan sorsalintukantaan ja poikastuottoon ovat olleet suuret. Ensimmäiset laajat luonnonsuojelulain mukaiset rauhoitusalueet, joilla metsästys on kielletty, perustettiin Limingan Virkkulaan ja Rantakylään vuonna 1998. Tämän jälkeen metsästysrauhon alueita on perustettu lisää ja ne kattavat Liminganlahdesta lähes neljänneksen. Metsästyksen rajoittaminen on alueen huomattavan merkityksen takia tarpeen, sillä alueella levähtävien lajien erittäin merkittävien populaatioiden häiriötöntä oleskelua ei voida muuten turvata. Lisäksi vaikeasti tunnistettavat rauhoitetut vesilinnut ovat vaarassa joutua ammutuiksi.

Liminganlahti on yksi Oulun seudun merkittävimmistä luontoretkeily- ja -matkailukohteista. Lahden eteärannalla Virkkulassa sijaitsee Liminganlahden luontokeskus, jossa vierailee vuosittain yli 50 000 vierasta. Liminganlahti on myös merkittävä tutkimus- ja opetuskohte. Alueella jo vuosikymmeniä jatkunut monialainen luonnontieteellinen tutkimus ja seuranta muodostavat ainutlaatuisen perustan pitkäaikaismuutosten seurannalle.

Alueen suojelutavoite:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyypppejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys,
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään hoitotoimenpiteillä
- luontotyyppin, lajin elinympäristön tai populaation määrää lisätään ennallistamis- ja hoitotoimenpitein,
- luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein

Liminganlahti on Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuuston hyväksymässä maakuntakaavassa merkitty luonnonsuojelualueeksi ja kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan. Alue on Project Marshin kohde. Se on myös pohjoismaisten lintuvesien luettelon kohde.

Liminganlahden suojelu toteutetaan luonnonsuojelulain ja vesilain nojalla. Valtaosa alueesta on suojeltu yksityismaiden luonnonsuojelualueina.

Alueen suojelu ei rajoita puolustusvoimien toimintaa ja sen kehittämistä.